

Journal of Social Intervention: Theory and Practice –
2025 – Volume 34, Issue 3, pp. 104–108
<http://doi.org/10.54431/jsi.890>

ISSN: 1876-8830

URL: <http://www.journalsi.org>

Publisher: Hanze University of Applied Sciences /

NHL Stenden University of Applied Sciences

Open Access Journals

Copyright: this work has been published under a
Creative Commons Attribution-Noncommercial-No
Derivative Works 3.0 Netherlands License

Niman Jude, Tanya Moore en Glory Simango (eds). **The
Anti-Racist Social Worker in Practice**. Routledge, 2025,
pp. 143, ISBN 9781916925595

BOOKS

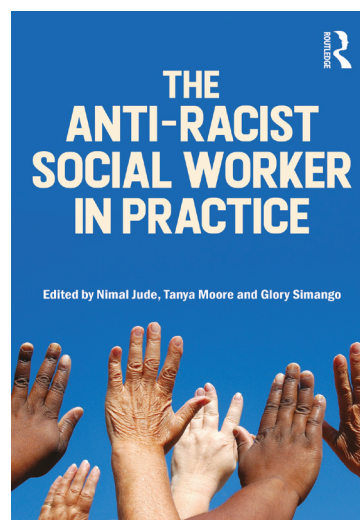
JEROEN BOEKHOVEN

Jeroen Boekhoven is docent-onderzoeker. Hij houdt zich bezig met sociale ongelijkheid, met name vanuit sociaal-antropologisch perspectief. Hij is verbonden aan het lectoraat Jeugd, Educatie en Samenleving van de Hanze en maakt deel uit van de redactie van het *Journal of Social Intervention*. E-mail: j.w.boekhoven@pl.hanze

ANTIRACISTISCH SOCIAAL WERK

'Racism is not a question of attitude, it's a question of power', stelde de Amerikaanse burgerrechtenactivist Stokeley Carmichael (1941-1998) (geciteerd in West, 2025). Stokeley had gelijk: onderzoek wijst uit dat effectief racisme bestrijden niet gaat via bewustwording en verandering van attitudes van individuen, maar via het veranderen van structuren en door verantwoordelijkheid daarvoor te geven aan mensen die de macht hebben om die structuren te veranderen (West, 2025).

Dat is relevant voor sociaal werk en sociaalwerkkopleidingen, want op grond van de internationale definitie van sociaal werk zouden

sociaal werkers antiracistisch moeten werken (IFSW, 2014). Juist ook in Nederland, waar racisme diep geworteld is in het zogeheten Nederlandse 'culturele archief' (Wekker, 2018), waar politieke en andere publieke debatten zijn gevuld met alledaags en eigengerechtigd racisme (Essed, 2017) en waar racisme via beleid, processen en (geschreven en ongeschreven) regels is ingebed in instituten en organisaties, ook in het sociaal domein (Arts & Van den Berg, 2025; Boekhoven, 2025; zie vooral de vele publicaties hierover van Hanneke Felten en anderen van het Kennisplatform Inclusief Samenleven).

Racisme is een urgent en complex vraagstuk dat niet genegeerd mag worden in sociaalwerkonderwijs, want, zoals James Baldwin al beweerde in 1972, 'Not everything that is faced can be changed, but nothing can be changed until it is faced'. Toch is de aanpak van discriminatie en racisme onvoldoende ingebed in sociaalwerkopleidingen (Bytyçi et al., 2025; Felten, 2025a). Dat is zorgwekkend, want 'als we sociaal werkers opleiden met als doel sociale verbanden te versterken en inclusie te bevorderen, maar hen niets leren over discriminatie, dan dragen zij mogelijk juist bij aan uitsluiting. En als we onderwijsprofessionals opleiden om gelijke kansen voor iedereen te waarborgen, maar structurele ongelijkheid en vooroordelen onbesproken laten, dan zijn die gelijke kansen verder weg dan ooit' (geciteerd in Felten, 2025a, zie ook Felten, 2025b).

In Groot-Brittannië lijkt de situatie anders dan in Nederland. In 2021 verscheen daar *The Anti-Racist Social Worker: stories of activism by social care and allied health professionals* (Moore & Simango, 2021). Deze verzameling verhalen droeg bij aan de oprichting van de Anti-Racism Movement, en in 2025 verscheen *The Anti-Racist Social Worker in Practice*, een boek waarin de verschillende auteurs beschrijven hoe antiracistische praktijken (kunnen) worden ingebed in dagelijkse sociaalwerkpraktijken. Tijd voor een recensie.

THE ANTI-RACIST SOCIAL WORKER IN PRACTICE

The Anti-Racist Social Worker in Practice is een handzaam boekje met vijftien korte hoofdstukken in nog geen 150 pagina's van ongeveer 14 bij 21,5 cm. De 22 verschillende auteurs worden aan het begin van het boekje voorgesteld als 'the storytellers' en dat is passend, want de hoofdstukken zijn persoonlijke verhalen waarin de meeste auteurs uitgaan van hun eigen ervaringen met racisme. Auteurs zijn geconfronteerd met racisme als sociaal werker, als sociaalwerkstudent, en sommigen met racistische sociaal werkers. In sommige hoofdstukken staat discriminatie op grond van huidskleur centraal, in andere hoofdstukken gaat het over antisemitisme, islamofobie of over *antigypsyism*.

BOOKS

Elk hoofdstuk bevat een of meer case studies, en elk hoofdstuk sluit af met enkele 'reflective questions to move us forward'. Toch zijn de hoofdstukken divers in stijl, inhoud en focus. Sommige auteurs koppelen hun ervaringen aan wetenschappelijke literatuur, anderen benadrukken vooral (praktijk)ervaringen. In de inleiding schrijven de redacteuren dat ze hopen dat dit boek de lezers ertoe aanzet 'to reflect on their own practice and organisational systems' en dat het boek 'shows how anti-racism can be woven into daily practice' (p. 2).

Alle teksten hebben een zekere urgentie. Het zijn geëngageerde auteurs, die veelal in de ik-vorm schrijven. Typerend zijn de volgende zinsneden: 'To be fearless, we must embrace allyship by sharing our experiences' (Qauyumi, p. 52), 'my professional journey has been shaped by personal encounters with racism' (Samuels, p. 63) en 'I'm writing this chapter to utilise the power that my position gives me, making one small contribution to change' (Aldridge, p. 19).

De auteurs zijn ambitieus, en leggen uit via welke sociale interventies en best practices ze verandering in gang willen zetten. Het gaat onder andere over Krumer-Nevo's 'poverty-aware social work paradigm' als inspiratiebron (Aldridge, p. 22), over antiracisme in Family Group Conferencing (Mohammed, 29), over het 'TRUE-model of reflection' (Campbell-Bobb, p. 41), over 'the power of allyship' (Qauyumi, p. 48) en over het 'ROMA Model (a framework for restorative supervision)' (Allen & Hulmes, p. 69).

BESCHOUWING

De korte hoofdstukken, de persoonlijke en urgente toon, en de veelzijdigheid in stijl en inhoud maken het boek toegankelijk en goed leesbaar. Het zal voor veel (aankomende) professionals nieuwe inzichten opleveren en inspirerend zijn, ook door de vele verschillende voorbeelden van *anti-social work in practice*.

De korte, persoonlijke en veelkleurige verhalen maken er wel een gefragmenteerde bundel van, die hier en daar zelfs wat vluchtig en oppervlakkig is. Er ligt veel nadruk op begrip, erkenning, bewustwording en 'sharing experiences'. De optimistische toon is prettig, maar dat sommige goedbedoelde interventies averechts zouden kunnen werken blijft onvermeld, terwijl onderzoek heeft uitgewezen dat het bespreken van stereotypen en vooroordelen ervoor kan zorgen dat die stereotypen en vooroordelen bekrachtigd worden (Felten, 2018, 2025b).

Antiracisme en antiracistische interventies zijn gebaat bij goede onderbouwing, en er is meer *evidence* beschikbaar dan dit boek laat zien. Het recent verschenen *The Science of Racism* van Keon West (2025) is bijvoorbeeld onmisbaar voor iedereen die antiracistisch wil werken. Op grond van honderden sociaalpsychologische wetenschappelijke onderzoeken stelt West: 'Racism is a difficult, complex topic, but we have much more scientific knowledge about it than people realize'.

The Anti-Racist Social Worker in Practice is een practice-based en waardevolle inspiratiebron voor antiracistisch sociaal werk. Een soortgelijk boek met Nederlandse verhalenvertellers uit de praktijk zou welkom zijn, en verplichte kost moeten worden in sociaalwerkopleidingen, want, zoals Hanneke Felten (7 juli 2025) terecht stelde: 'zolang we binnen beroepsopleidingen geen expliciete aandacht besteden aan discriminatie, ondermijnen we als samenleving de kern van wat we willen bereiken met het sociaal werk, zorg, onderwijs'.

Iedereen die maar enigszins het nieuws volgt weet dat racisme *rears it ugly head*, op zorgwekkende plekken en manieren. Tegenmacht inspireren, organiseren en mobiliseren zou een taak van sociaalwerkopleidingen moeten zijn. Daarbij is wetenschappelijk inzicht nodig, maar het is niet genoeg. De drijvende kracht van geëngageerde, inspirerende en praktijkgerichte verhalenvertellers is onmisbaar, zoals die uit *The Anti-Racist Social Worker in Practice*.

REFERENTIES

- Voor de auteurs van de afzonderlijke hoofdstukken van *The Anti-Racist Social Worker in Practice*, zie www.taylorfrancis.com/books/edit/10.4324/9781041057413/anti-racist-social-worker-practice-glory-simango-tanya-moore-nimal-jude
- Arts, J., & Van den Berg, M. (2025). Wat het toeslagenschandaal en de focus op 'fraude' in sociaal beleid ons kan leren over de erfenis van het Nederlandse koloniale verleden. *Mens & Maatschappij*, 100(3), 325–329.
- Baldwin, J. (1972). *No name in the street*. Dial Press.
- Boekhoven, J. (2025). Discriminatie, diversiteit en inclusie. In M. Bekkers & W. In 't Veld (Red.), *Sociale veiligheid in het sociaal domein: Signaleren en handelen bij sociale veiligheid en grensoverschrijdend gedrag* (pp. 163–190). Noordhoff uitgevers.
- Bytyçi, A., Joemmanbaks, F., Cadat-Lampe, M., & Daru, S. (2025). *Sociaal werker van de toekomst: weerbaar tegen discriminatie en racisme. Een verkenning onder hbo sociaal werk opleidingen over het toerusten van sociaal werkers op discriminatie en racisme*. Movisie.

BOOKS

- Opgevraagd van www.movisie.nl/publicatie/structurele-aanpak-discriminatie-ontbreekt-sociaal-werk-opleidingen
- Essed, P. (2017, eerste druk 1984). *Alledaags Racisme*. Van Gennep.
- Felten, H. (2018). Les over vooroordelen en stereotypen op school: is bewustwording wel echt de eerste stap? KIS. Opgevraagd op 4 juli 2024 van www.kis.nl/artikel/les-over-vooroordelen-en-stereotypen-op-school-bewustwording-wel-echt-de-eerste-stap
- Felten, H. (21 juli 2025a). Leer studenten in zorg, sociaal werk en onderwijs over discriminatie. *Sociale Vraagstukken*. Opgevraagd van www.socialevraagstukken.nl/leer-studenten-in-zorg-sociaal-werk-en-onderwijs-over-discriminatie
- Felten, H. (7 oktober 2025b). Drie veelgemaakte missers bij inclusiebeleid op de werkvloer. *Sociale Vraagstukken*. Opgevraagd van <https://www.socialevraagstukken.nl/drie-veelgemaakte-missers-bij-inclusiebeleid-op-de-werkvloer>
- IFSW. (2014). Global Definition of the Social Work Profession. Opgevraagd van <https://www.ifsw.org/what-is-social-work/global-definition-of-social-work>
- Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS), zie <https://www.kis.nl>
- Moore, T., & Simango, G. (2021). *The anti-racist social worker: Stories of activism by social care and allied health professionals*. Routledge.
- Wekker, G. (2018). *Witte onschuld. Paradoxen van kolonialisme en ras*. Amsterdam University Press.
- West, K. (2025). *The Science of Racism: Everything you need to know but probably don't*. Picador.